

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 22.

V Ptuju v nedeljo dne 30. maja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Italija napovedla Avstro-Ogrski vojno. — Cesar svojim narodom. — Naši bojni parniki bombardirali italijansko obrežje. — Nemčija zvesta z nami. — V Galiciji zopet velika zmaga nad Rusi: čez 25.000 vjetih. — Uspehi Nemcev proti Francozom in Angležem. — Turška se uspešno brani.

L'Italia infame!... V bodočnosti bode ime Italije sramotni madež kakor ime Judeža Iskarjota ali Efigjalta... Po več kot 30 letni zvezi, od katere je imela ta dežela edino koristi, napovedala nam je, podplačana od angleško-francoskega zlata, vojno. Tisti „piccolo“, ki sedi danes na italijanskem prestolu in igra vlogo najžalostnejše marionete v rokah garibaldinske in republikanske svojati, prelomil je svojo kraljevsko besedo, kakor je prelomila in raztrgala njegova brigantovska vlada trozvezno pogodbo. In zdaj, ko se naša monarhija z naravnost božanskim junaštvom združena z jekleno Nemčijo brani proti celemu svetu sovražnikov, skoči nam italijanaki „cavaliere“, ki stoji na etičnem in moralicnem stališču svoje „maffie“, v tilnik... Pa kaj bi psovali, — izdajalca se ne sovraži, marveč zaničuje!

Zdaj torej v Evropi ni nobene velevlasti več, ki bi nam ne bila vojno napovedala. Strahopetna srca bi krvevala v bojazni. Nas Avstrijce pa prešinja ebenem s požrtvovalnim pogumom domovinski ponos. V plamenih in krvi se mora razrušiti ves svet, predno bode moč Avstro-Ogrske in Nemčije zdrobljena. Že stojijo neštete ruske armade pred prepadom svojega uničenja, že so se naši bajoneti zopet okoli Przemysla zasveteli in se bližajo Lvovu. Srbija, ki je z Avstrijo vred od Italije izdana, nima nobene ofenzivne moči več. Anglija trepeče pred nemškimi podmorskimi čolni, ki švigajo slave lačni po vseh oceanih. V francoskem srcu sedi nemški meč, Belgija pa je izginila iz zemljevida. In Italija je 12 ur po svoji zločinsko napovedani vojni začela gromenje avstrijskih topov...

Zmagujemo! In čimveč sovražnikov bode, tem lepša mora biti naša zmaga!

Cesar svojim narodom.

Njega c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je najmilostiveje blagovolilo izdati sledeči Najvišji rokopis in manifest:

Ljubi grof Stürgh!

Naročam Vam, da v obče razglasite priloženi oklic „Mojim narodom“.

Na Dunaju, 23. maja 1915.

Franc Jožef, s. r.

Stürgkh, s. r.

Mojim narodom!

Kralj italijanski Mi je napovedal vojno.

Zvestobo je prelomila kraljevina italijanska svojima zaveznikom kakor zgodovina ne pozna enakega.

Več nego trideset let je trajala zveza, v kateri je mogla Italija množiti svojo teritorijalno posest in se razcvitati, kakor nikdar ni slutila, tedaj nas je Italija zapustila v uri nevarnosti in je z razvitimi zastavami prešla v tabor naših sovražnikov.

Mi nismo ogrožali Italije, nismo kratili njene ugleda, nismo se dotaknili njene časti in njenih interesov; vedno smo zvesto izpolnjevali Svoje zavezniške dolžnosti in smo ji nudili Svojo zaščito, ko je šla na bojišče.

Storili smo še več: Ko je začela Italija s svojim pohlepnim očesom gledati čez naše meje, smo bili odločeni za velike in bridke žrtve, za žrtve, ki so posebno bolele Naše očetovsko srce, samo da ohranimo zavezniško razmerje in mir.

Toda pohlepnost Italije, ki je mislila, da je treba izkoristiti trenutek, se ni dala potolažiti. In tako se mora izpolniti usoda.

Mogočnemu sovražniku na severu so se Moje armade zmagoslavno upirale v desetmesečni gigantični borbi in v najzvestejšem sobojevništvu z vojskami Mojega presvetlega zaveznika.

Novi zavratni sovražnik na jugu jim ni nov nasprotnik.

Veliki spomini na Novaro, Mortaro, Kustoco in Vis, ki so ponos Moje mladosti, in duh Radeckega, nadvojvode Albrehta in Tegetthoffa, ki še živi v moji vojni moči na kopnem in na morju, so mi poroki za to, da bomo tudi proti jugu uspešno branili meje monarhije.

Pozdravljam Moje v boju izkušene zmagosnosne čete. Zaupam njim in njihovim voditeljem! Zaupam Svojim narodom, kojih brezprimerni požrtvovalnosti gre Moja najiskrenejša očetovska zahvala.

Vsegamogočnega pa prosim, da blagoslovi Naše zastave in vzame Našo pravično stvar v svoje milostno varstvo.

Na Dunaju, dne 23. maja 1915.

Franz Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Zopet lepe zmage v Galiciji. — Nad 21.000 novih vjetih.

(Avstrijsko uradno poročilo od torca.)

K.-B. Dunaj, 25. maja. Uradno se danes opoldne razglašča:

V Srednji Galiciji napadajo združene armade ob veliki fronti od Sieniawe do zgornjega Dnjestra močne ruske čete.

Armade generalnega obersta pl. Mackensen, v katere zvezi se bori tudi avstro-ogrski 6. kor, zavzela je Radymno in je vzhodno ter južno-vzhodno tega mesta proti Sanu prodrla.

Sovražnik, ki je hotel s številnimi protinapadi izgubljeni teren nazaj pridobiti, bil je povsod vržen; vjelismo 21.000 Rusov, zaplenili 39 kanonov in 40 strojnih pušk.

Armade Buchallo in Böhm-Ermolli,

ki napredujejo južno-vzhodno Przemysla, so pod hudimi boji na prostoru pridobile in nasprotnika čez dolino Blonia nazaj vrgle.

Ostali položaj na severno-vzhodnem bojišču se ni spremenil.

Na južnem zapadu so na tirolski in koroški meji manjši sovražnikovi oddelki mejo prestopili. Kjer so dospeli do naših postojank in smo jih pričeli obstreljevati, so se vrnili nazaj.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Naše gališke zmage.

K. B. Dunaj, 21. maja. Uradno se razglša: Boji na fronti v Srednji Galiciji trajajo. Ruske oddelke ob Sanu, ki so se še držali od Sieniawe navzdol, smo vrgli preko reke. Vzhodno od Jaroslava so zavezniške čete krvavo zavrnilo posamezne sunke močnih sovražnih čet. Število vjetnikov nadalje narašča. V hudih ponočnih bojih so naše čete zavzele v naskoku vzhodno od Drohobycza rusko pozicijo, zavzele kraj Neudorf ter napravile pri tem 1800 vjetnikov. Ruska protiofenziva preko Dnjestra v Vzhodni Galiciji se je ustavila ob črti na Prutu. Sovražni poskusi prebiti našo fronto pri Kolo meji so se ponesrečili. Vse napade na to mostno mesto smo odbili z najtežjimi izgubami za sovražnika. V bojih v gorati pokrajini pri Kielcich, ki ponekod še trajajo, smo doslej vjeli čez 4000 mož. Od 16. maja je skupno število vjetih naraslo na nadaljnih 20.000 mož; njih število znaša od 2. maja 194.000 mož.

Namestnik šefa generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Avstrijsko poročilo od srede.

K. B. Dunaj, 26. maja. Uradno se danes opoldne razglša:

Severno-vzhodno bojišče. Bitka pri Przemyslu traja naprej.

Armada generalobersta pl. Mackensen napreduje uspešno v napadu na obeh straneh Sana v južno-vzhodni smeri. Priborili smo prehod čez San vzhodno Radymne. Avstroogrski 6. kor vzel je most Zagrody vzhodno tega mosta. Južno in južno-vzhodno Przemysla so naše armade proti močnim, deloma betoniranim postojankam Rusov v počasi napredujočem napadu.

Število v zadnjih dveh bojnih dneh vjetih Rusov naraslo je na 25.000.

Na vojnem materijalu se je do včeraj zapolnilo: 54 lahkih, 10 težkih kanonov, 64 strojnih pušk in 14 municijskih vozov.

Južno Dnjestra in na Rusko-Poljskem je položaj v splošnem nespremenjen. Pri neki bitki severno Visle vjeli smo 998 Rusov.

Južno-zapadno bojišče. Na Tirolskem prekoračil je neki sovražni oddelek Condino (Judikarija) mejo. Na prelazu Padon severno-vzhodno Marmolata zbežali so Italijani pri prvih streljih.

Na koroški meji zavrnilo so naši vojaški več napadov pod velikimi izgubami Italijane. Zapadno Plöckena zbežal je sovražnik in pustil svoje orožje.

V primorski obmejni pokrajini se doslej še niso nobeni boji razvili.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Prvi udarec Italiji.

Italija, dežela najpodlejših izdajalcev, dobila je že prvi udarec v obraz. Od podplačanih hujskačev razburjena, prodala je Italija svojo čast; mislila je pač, da se bomo pustili kar meni nič tebi nič od zahrbtnih morilcev zadaviti. Ali 12 ur po proglašeni vojni so že zagromeli kanoni avstro ogrskih bojnih ladij ob italijanski obali. "Venezia benedetta", slavna "regina del mare" je začela bojno pesen avstrijske mornarice... O teh prvih zmagovitih bojih se je izdalo sledeče uradno poročilo:

K. B. Dunaj, 25. maja. Telefonično uradno poročilo o mornariški akciji v jutru dne 24. maja se glasi tako-le:

Danes pred solničnim vzhodom, torej natančno 12 ur po vojni napovedi Italije, izvršila je c. in kr. flotilja obenem celo vrsto uspešnih akcij ob vzhodnem obrežju Italije od Benetk pa do Barlette.

V Benetkah vrgel je neki mornariški letalec 14 bomb; napravil je v arzenalu požar, poškodoval težko nekega razruševalca, kolodvor, shrambo olja in hangarje na otoku Lido.

V jako ozkem kanalu Porto Corsini vsilil je naš razruševalec "Scharfschütze"; nakrat bil je skoraj neposredno pred polno zadenim strelskim jarkom. Od popolnoma presečenega mostva bil je velik del postreljen. Potem so pričele še 3 zakrite obrežne baterije hudi ogenj iz 12-centimeterskih topov na pred kanalom ležečo križarko "Novara" in na torpedni čolni 80; zadnji bil je zadet; 1 mož bil je težko ranjen, čoln pa poškodovan. "Novara" streljala je naprej, da bi razruševalcu in torpednemu čolnu pomagala; enfilirala je strelski jarek, razrušila eno kasarno, bila pa tudi polno zadeta. Lajtnant Persich in 4 možje so mrtvi, 4 možje težko, več pa lahko ranjenih. Izgube sovražnika pa so morda 10 do 20-krat večje.

"Scharfschütze" odšel je popolnoma nepoškodovan, torpedni čoln 80 pa se je odpeljal poškodovan v Polo.

V mestu Rimini je naš pancerski parnik "St. Georg" kolodvor in most obstreljeval.

V Senigaglia je naš parnik "Zrinyi" železniški most, vodni stolp, pristan, postajo in neki vlak razrušil ter več poslopj sežgal.

V Anconi je večina naše mornarice obstreljevala stare trdnjave, artiljerijski in kavalerijski tabor, pristane, električno centralo, kolodvor, gasometer, zaloge, petroleja, semaforje in radijsko postajo; posamezne kroglje so napravile požare in povzročile velikansko škodo. V pristanu smo dva parnika potopili; neka novo zgrajena ladja bila je demolirana. Branila se je le neka lahka baterija in par strojnih pušk zoper dva razruševalca. V edinem modernem foru Alfredo Savio stalo je sicer ob začetku obstreljevanja mostvo ob kanonih, ali dva naša v pravem času došla letalca sta mostvo s streljanjem iz strojnih pušk tako temeljito pregnala, da se ni več vrnilo. Ta dva letalna stroja vrgla sta tudi na balonsko poslopje v Chiaravalle ter na več vojaških objektov čez 30 bomb.

Letalni stroj "Citta di Ferrara" vrgel je več bomb brezuspešno na naš parnik "Zrinyi"; poskusil je tudi odhajajočo flotiljo napasti; pobegnil pa je hitro, ko sta dva naša letalca prihitela, katera sicer nobenih bomb več nista imela.

Isti ali neki drugi letalni stroj opazili smo že pol ure po polnoči na polovici pota Pola-Ancona; bil je brez dvoma na poti v Polo. Ko ste pa dve ga spremljajoči ladji pred našim streljanjem zbežali, obrnil je tudi letalni stroj takoj, brez da bi našo flotiljo videl.

Naš parnik "Radetzky" obstreljeval in poškodoval je železniški most čez reko Potenza.

Naš parnik "Admiral Spaun" s 4 razruševalci obstreljeval je železniški most čez reko Sinarca, železniško postajo, lokomotive itd. v Campo Marino; razrušil je nadalje sema-

for v Tremiti in poškodoval onega v Torredi Mileto.

Naš parnik "Helgoland" s 3 razruševalci obstreljeval je Viesto in Manfredonio; pri Barletti zadet je ob dva sovražnikova razruševalca, ki ju je takoj pod ogenj vzel in zasledoval. Eden je pobegnil, drugega "Turhina" pa sta naša razruševalca "Csepel" in "Tatra" proti Pelagosi preprala. Z enim granatnim strelom bila sta zadeta ena mašina in en kotelj; razruševalce obležal je goreč in se potapljač; udal se je. Naši čolni so rešili 35 mož, med njimi komandanta, prvega oficirja in zapovednika mašin ter so jih vjeli. V nadaljnem boju bil je "Csepel" nepomembno zadet, 1 mož težko, 1 lahko ranjen. Na streljanje so uspešno odgovarjali "Helgoland" in razruševalec. Najbližja distanca 8000 metrov. V kratkem času bili so naši parniki iz strelne distance. Razven omenjenih ni imela c. in kr. flotilja nobenih izgub.

Naša mornarica na delu.

K. B. Dunaj, 24. maja. Uradno se razglša:

Naša mornarica je v na vojno napoved sledeči noči napravila akcijo zoper italijansko vzhodno obrežje med Benetkami in Barletto ter je pri tem na mnogih krajih vojaško važne objekte z uspehom obstreljevala.

Obnem so naši pomorski letalni stroji metali bombe na palonsko poslopje v Chiaravalle, nadalje na vojaške naprave v Anconi in na arzenal v Benetkah; povzročili so s tem vidno škodo in požare.

Italija razbije italijansko čast.

Italijanski poslanec dr. Bugatto objavil je pod naslovom "Italija razbije italijansko čast" v listu "Ecco del Littorale" zanimiv članek, kateremu naj posnemamo sledeče točke:

"Danes še le vemo, danes so dejstva našo narodno zavest zlomila. Oni del italijanskega naroda, ki je združen v nacionalni državi in ki ima ravno zato dolžnost, da z vsjo močjo dobro ime italijanskega naroda varuje, pokril je to ime z neizbrisljivo sramoto. Orožje Italije je dvignjeno proti Avstriji, prijatelju in zavezniku, to pa v trenutku, ko ta prijatelj in zaveznik niti ne zahteva sklenjene pomoči, marveč le pravico, da se sam in nemoteno brani, v trenutku, v katerem Avstrija Italiji dobičke nudi, ki bi jih mogla le izredna zmaga doseči, v trenutku, ko Avstrija, da prepreči uničenje lastnih italijanskih pokrajin, Italijo prosi, da naj ti svoji nacionalni državi pridruži. Zaspeljena in blazna vzame Italija raje na se zločin preloma zvestobe, nevarnost uničujoče vojne, uničenje italijanskih državljanov, italijanskih dežel.

Mi Italijani na meji, ki smo prve žrtve te neodpustljive napake, ki smo se izven Italije toliko borili za čast našega naroda, smo napadeni, poniževani, uničeni od onih jezikovnih sodrugov, ki so v imenu naše osvoboditve badalo potegnili.

Nikdar ni naša narodna zavest tak udarec občutila. V naši moči ne leži, da bi ta ostudni zločin zadržali. Ali Italija in svet naj vedo, da avstrijski Italijani postopanje Italije obžalujejo, zaničujejo in proklinjajo. Mnogo več nego Italija nam je naša narodna zavest; svojo vero v narodnost smo pokazali in branili do najsrajnejše svoje meje in še le s smrtjo bomo ponehali biti Italijani. Ali najbolj sramoten in neusmiljeni sunek proti italijanstvu napravila je kraljevina Italija.

Danes, majnika, leta 1915, pred sodnijskim stolom zgodovine, hočemo biti prvi, najhujši obtožitelji. Sodba je že padla. Kazen je v roki božji. Kdo ve, ali nam pride kedaj oproščjenje. Italijani v Avstriji! Skrijmo svoj obraz od sramote pred veliko krivdo, ki ni naša

krivda. Ali bolest, ki nas obdaja, naj nas ne pripogne. Naša vest je čista in našo sramoto, našo bolest čutijo vsi Italijani, ki so proti verig framasovstva v Italiji!

Vojna napoved.

K.-B. Dunaj, 23. maja. Tekst vojne napovedi, ki jo je izročil kraljevi italijanski poslanik c. kr. ministru c. in kr. hiše in zunanjih zadev, ima sledeče besedilo:

Dunaj, 23. maja. Ustrezajoč ukazom Nj. Veličanstva kralja, Svojega vzvišenega vladarja, si dovoljuje kraljevi italijanski veleposlanik izročiti Vaši ekscelenci gospodu avstro-ogrskemu ministru zunanjih zadev sledeče sporočilo:

Dne 4. maja so se sporčili c. in kr. vladi važni razlogi, iz katerih proglašajo Italija, zaupajoč v svoje dobro pravo, da je njena zavezniška pogodba z Avstro-Ogrsko, ki jo je c. in kr. vlada prekršila, ničeva in odslej naprej brez učinka ter da je v tem pogledu zopet dosegla prostost svojega delovanja. Trdno odločeno skrbeti z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga, za varstvo italijanskih pravic in interesov, se ne more odtegniti kraljeva vlada svoji dolžnosti, storiti proti vsakemu sedanjemu ali bodočemu ogrožanju v svrhu izpolnitve narodnih aspiracij one korake, ki jih zahtevajo dogodki. Njegovo Veličanstvo kralj izjavlja, da se smatra od jutri naprej v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko.

Podpisani ima čast, Njegovi ekscelenci gospodu zunanjemu ministru obenem sporočiti, da se bodo še danes c. in kr. veleposlaniku v Rimu dale na razpolago potne listine in da bi bil Njegovi ekscelenci hvaležen, če bi se njemu dostavile njegove listine.

Podpisan:

Avarna.

Propali hujskač d' Annunzio in plačilo.

Kot glavnega hujskača zoper Avstrijo najeli so si naši sovražniki italijanskega pesnika d' Annunzio. Možakar je frazarski barlekin, pravi italijanski „bajazzo“, katerega poezija je od resnične umetnosti tako močno oddaljena, kakor napoletanski makaroni od fine dunajske torte. Ta od ničrednih žensk izmозgani d' Annunzio se hlina za največjega „patrijota.“ V resnici pa ima dolga čez glavo in vse njegovo „navdušenje“ za vojno je poplačano z rumenim zlatom. Tako poroča n. pr. „Vossische Zeitung“ iz Italije: Iz Pariza so poslali za vojskine demonstracije dne 16. maja 70 milijonov. D' Annunzio so že dali pol milijona; isto svoto pa še dobi, če s svojo hujskarijo dovede do vojske. — In v istini se je posrečilo temu pustolovcu s pomočjo drugih, istotako podplačanih kreatur, dovesti Italijo v prelom svoje besede in v krvavo vojno, iz katere bode izdajalka Italija popolnoma potrta, ter pobita prešla.

Pogodba Italije z našimi sovražniki.

K.-B. Rim, 22. maja. „Idea Nazionale“ izvaja glede na pogodbo Italije s trojnimi sporazumom, da se je dne 23. aprila sklenila. Italija pristopila je k londonskemu dogovoru, po katerem ne sme noben zaveznik skleniti posebnega miru. Italiji so obljubili: 1. Južno Tirolsko do Brennerja. — 2. Svobodno postopanje v Jadranskem morju. — 3. Trst, Istrijo in Dalmacijo do Neretve. — 4. Priznanje posesti Valone in pravice v južni Albaniji. — 5. Udeležba pri pridobitvah v Turčiji v toliki meri, kakor druge velesile trojnega sporazuma. — 6. Izpremembe meje na vzhodu in na zahodu Libije. — 7. Gospodarske ugodnosti med vojsko. — Iz previdnosti zamolčuje „Idea Nazionale“, da se umeva pod gospodarskimi ugodnostmi nakazovanje denarja od strani Anglije, ki zato prevzame nadzorstvo italijanske carine.

(Op. uredništva: Iz tega poročila je razvidna pač vsa zločinska požrešnost Italije, ki se je na milost in nemilost prodala sovražnikom Avstrije!)

Naša armada in Italija.

Vojni sotrudnik dunajskega lista „Zeit“ poroča z dne 21. t. m.: Na bojni črti naše armade v Galiciji sem večkrat govoril z oficirji o grozeči italijanski nevarnosti. O tej novi nevarnosti se govori povsod zelo resno, ali z željo z-

nim zaupanjem in seveda tudi s pravično jezo. Naši oficirji cenijo zelo visoko izkušnje armade v dolgi vojni, zlasti v gorah. Noben tuji opazovalec si ni mogel pridobiti teh koristi. Če kdo v Italiji sodi, da po novi nevarnosti izgubi naša armada zaupanje, se moti. V trenutku vojne napovedi pokaže v dolgem času preizkušena armada, da prestoji tudi te težave. Plamtečih oči so mi to izjavljali tako generali kakor navadni vojaki.

Italija se izkrvavi.

Švedski ugledni list za trgovino in ladjeplodstvo piše o Italiji: Moč Italije mora izkrvaveti med krvavim in brezuspešnim naskokom na utrjene postojanke na gorah. Približno 30 let je obstojala zveza. Italija se ji mora zahvaliti za njeno varnost in ker se je po njej razvila v velevlast ter je tudi postala kolonialna država. Čimveč sovražnikov se zbira, da uničijo zvezni državi, Avstro-Ogrsko ter Nemčijo, tem večje napore delajo sovražniki, da se njih načrt posreči, tim večja je nevarnost za-nje.

Avstrijski Italijani proti Italiji.

K.-B. Gorica, 22. maja: „L' Ecco del Littorale“ piše glede postopanja Italije sledeče: Grof Andrassy je nedavno v Ogrski poslaniški zbornici izrekel pomembne besede: Če bi bila vojna neizogibna, bomo znali storiti svojo dolžnost. To pravimo tudi mi v popolni zavesti, da je monarhija storila vse mogoče, da bi si ohranila zavezniško prijateljstvo Italije. — Mi smo celo mnenja, da je šla monarhija pri dovoljenju koncesij predaleč, kajti plebiscit avstrijskih Italijanov bi nikoline pritrtil odstopu ozemlja, ki ga je monarhija prostovoljno ponudila.

Vojna med Italijo in Nemčijo prične brez vojne napovedi.

K.-B. Berlin, 25. maja. Od merodajnega mesta se poroča, da se smatra Nemčijo istotako v vojnem razmerju z Italijo, čeprav ji Italija formalno še ni vojne napovedala.

(Italija namreč doslej še ni ne Nemčiji ne Turčiji vojne napovedala. Ta strahopetna hinavščina pa ji ne bode prav nič pomagala. Kdor je sovražnik Avstro-Ogrske, ta je tudi sovražnik Nemčije. Op. uredništva.)

Italijanske želje.

Zahrbtni besedolomci v Italiji so poleg tega tako prevzetni, da se zdijo njih želje celo trez-

Die Wünsche Italiens.

nim Italijanom za smešne. Prinašamo aliko, na kateri so oni deli naše države črno označeni, katere bi Italija rada pogoltnila.

Italijanski strah za Libijo.

K.-B. Lugano, 25. maja. „Messaggero“ poroča, da so nemški in turški oficirji odpotovali v Libijo, da povzročijo tam ljudsko vstajo. Istotako namerava baje avstro-ogrsko mornarica, odposlati podmorske čolne in torpedne čolne v Libijo (v Afriki), da uniči italijanske stražne parnike.

Italijanski kralj svojo besedo prelomil.

Vlada izdala je t. zv. „Rdečo knjigo“. V njej najdemo tudi sledeče dokaze grde italijanske zahrbtnosti:

Lansko leto brzojavil je naš presvitli cesar italijanskemu kralju, da je moral vsled konflikta s Srbijo in mobilizacijo ruskih armadnih moči splošno mobilizacijo odrediti; naš cesar je obenem izrazil svoje zadovoljenje, da sme na podporo svojih zaveznikov računati. Italijanski kralj odgovoril je potem istotako brzojavno dne 2. avgusta 1914 tako le: „Sprejel sem telegram Vašega Veličanstva. Ni mi treba Vašemu Veličanstvu zagotoviti, da bode Italija, ki je storila vse mogoče, da bi ohranila mir, in ki bode vse mogoče storila, da čimprej zopet mir uresniči, napačen svojemuzavezniku ohranila prisrčno prijateljsko razmerje, ki odgovarja trozvezni pogodbi, njenimi odkritimi čustvi ter velikim interesom, katere more varovati.“

Ta zahrbtno-hinavski brzojav bode pač še poznejšim časom služil kot dokaz, da se ni še nikdar tako grdo prelomilo kraljevsko besedo. Zdaj je pač razumljivo, zakaj pričena manifest našega cesarja z besedami: „Kralj italijanski Mi je napovedal vojno...“

Nemčija z nami!

K.-B. Berlin, 23. maja. Wolffov urad poroča: Italijanska vlada pustila je danes po svojem poslaniku vojvodi Avarna avstro-ogrski vladi izjaviti, da se nahaja Italija od polnoči naprej v bojnem stanju z Avstro-Ogrsko.

Italijanska vlada je s tem iz trte izvitim napadom na donavsko monarhijo tudi z Nemčijo brez pravice in vzroka raztrgala.

Z bratstvom orožja še tesneje skovano pogodbeno razmerje zvestobe med Avstro-Ogrsko in Nemčijo je vsled odstopa tretjega zveznega sodruga in njegovega prehoda v tabor sovražnikov nedotaknjeno ostalo.

Nemški poslanik knez Bülow dobil je vsled tega naročilo, da zapusti Rim skupno z avstro-ogrskim poslanikom plem. Macchio.

Cesarjevo zaupanje v zmago.

V dunajskih diplomatskih krogih vlada velika zaupljivost glede vojaških akcij zvezancev zoper Italijo. Od merodajne strani se trdi, da je naš cesar pri sprejemih v zadnjih dneh v veliko zaupanje v našo zmago pokazal.

Boj za Dardanele.

K.-B. Konstantinopol, 22. maja. Po gotovih informacijah se je število v Dardanelih izkrcanih angleško-francoskih vojakov, ki se je začetkoma na 60.000 cenilo, zvišalo na 90.000 mož. Ali vsled izgub na padlih, ranjenih, vjetih in bolanih se je to število zopet na komaj 40.000 mož znižalo.

Angleški parnik potopljen.

K.-B. Konstantinopol, 25. maja (Agence Telegraphique Milli). Glavni stan poroča: Danes popoldne bil je angleški pancerski parnik „Triumph“ pred Ari Burnu torpediran in potopljen. V ostalem se ni zgodilo ob Dardanelski fronti ničesar pomembnega.

Turške zmage pri Dardanelih.

K.-B. Konstantinopol, 23. maja. — Glavni tabor poroča: Ob Dardanelski fronti napadel je sovražnik večeraj z vsemi svojimi močmi pod varstvom svojih baterij iz svojega brodovja. Vkljub velikemu ojačenju, ki ga je dobil sovražnik, so

naši vojaki s protinapadi napad sovražnika popolnoma odbili; sovražnik se je le s težavo na obrežju držal. Več kot 2.000 mrtvih pustil je sovražnik na bojišču. Zaplenili smo eno strojno puško. Med bojem padel je neki od našega ognja poškodovan sovražnikov letalni stroj v morje. Boj je trajal 9 ur. Mi imamo le 420 ranjenih in 43 mrtvih.

Naše obrežne baterije ob Dardanelih napravile so sovražnim baterijam pri Seddil-Bahru, ki so se udeležile boja, težko škodo.

Ena naših anatolskih baterij zadela je štirikrat neki pancerski parnik tipa „Majestic“, tako da je moral svoje stojališče ob vhodu v morsko ožino zapustiti. Neki pancerski parnik tipa „Vengrance“, ki ga je nadomestil, zadeli ste dve krogli. Šest mož od te baterije je ranjenih.

V oddelku Ari-Burnu se včeraj ni zgodila nobena sprememba.

Kanonski čoln „Peluki Doria“, ki stoji že 25 let v službi, bil je danes zjutraj od nekega sovražnega pomorskega čolna potopljen. Streljal je do zadnjega trenutka na podmorski čoln. O usodi zadnjega ni ničesar znano. Moštvo kanonskega čolna je vso rešeno; le dva moža sta bila ubita.

Na ostalih bojiščih se ni zgodilo ničesar pomembnega.

Kako delajo Srbi z našimi vjetniki.

K.-B. Dunaj, 24. maja. V razglasih poveljništva balkanskih bojnih moči je čitati poročilo nekega iz Sibirije prihajajočega potnika, ki je imel priliko, govoriti z avstro-ogrskimi vjetniki in ki slika nepopisno bedo teh ubogih ljudi. Potnik videl je v Nišu vjetnike, ki živijo s tem, da pometajo ceste, služijo kot hlapani ali prosijo kot berači. Vsi so bili raztrgani, umazani, lačni in večinoma brez prenočišča. Mnogo tisoče jih je na boleznih poginilo. Vsakdo umre raje, kakor da bi še nadalje vjet ostal. Potnik je imel utis, da te surovosti ne izhajajo od ljudstva, marveč od oblasti. Za istinitost svojih izpovedb stoji potnik s prisego.

Poročevalec nekega angleškega lista pripoveduje, da se porablja avstro-ogrskimi vjetniki za pokopavanje na pegastem tifuzu umrlih oseb. Prvotno število vjetih se je vsled bolezni že na polovico znižalo.

(Pomisliti se mora, da so naši vjetniki na Srbskem — po svoji narodnosti večinoma Slovani, torej ljudje, ki so jih hoteli srbski kralje-morilci od avstrijskega „jarma“ „osvoboditi“. Zdaj pa delajo „srbski bratje“ z našimi vojaki tako kakor najbolj zverinski divjaki... Op. ur.)

Na prebivalstvo Stajerske!

Podpišite drugo vojno posojilo!

Kje smo bili pred šestimi meseci ob času prvega vojnega posojila in kje stojimo danes!

Kar smo si tedaj upali in želeli, da nas sovražniki ne morejo premoči in zmagati našega vrliga zaveznika — to je danes za nas vsled slavnih zmag zveznih armad radostna gotovost, za cel svet ga občudovano spoznanje.

Nasprotniki, kakor močni in mnogoštevilni tudi so, začenjajo omagovati in v veselem zaupanju vidimo početek sadov našega krepkega vztrajanja.

Kdor bo imel sedaj večjo odporno silo, se izkazal v moči in duši kot vrlejšega, temu pripade po vojski tudi gospodarska bodočnost.

Z občudovanjem je gledal svet, kako je izročil zavezniški narod v trdnem zaupanju v dobrem izgledu svojim vojščakom radodarnih rok z drugim nemškimi vojnimi posojili zaklad dvanajstih milijard, da ne trpijo pomanjkanja, ter si tako varoval svoj obstanek in si ustvaril svojo bodočnost.

Sedaj smo mi na vrsti. Tudi mi ne bomo skopovali, omagali, vztrajati moramo do srečnega konca.

Torej podpišite vsi drugo vojno posojilo!

Podpisovanje (priglašenje) se konča dne 29. maja opoldne ob 12. uri.

Pogoji za podpisavanje so še ugodnejši kot pri prvem vojnem posojilu.

Podpisovalna cena je določena le s 95 K 25 v in ker so se banke odpovedale svoji polodstotni proviziji, celo le 94 K 75 vin. To posojilo je plačljivo po 10 letih.

Kdor je plačal 94 K 75 vin., dobi dne 1. maja 1925 vrnjenih 100 K.

Za to uživa visoko obrestovanje po 5½ K za 94 K 75 vin., to je 6¼ odstotka skozi celih 10 let. Obresti se izplačujejo v polletnih obrokih dne 1. maja in dne 1. novembra po dospelosti.

Od poštne hranilnice ustanovljena rentna hranilnica omogočuje z deleži po 75, 50 in 25 K tudi manj premožnim nabavljenje — ravnotako mu nudi možnost, da zamenja svoje deleže zopet v gotovino, če bi bil v teku 10 let morebiti prisiljen načeti svoje prihranke.

Premožnejši si lahko nabavijo kose po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 K.

Pri zneskih do 200 K je treba nabavno ceno takoj pri priglašenju plačati.

Kdor podpiše nad 200 K, plača pri prijavi 10% priglašene podpisanega zneska, dne 26. junija in 27. julija po 25%, dne 27. avgusta 20% in ostanek dne 24. septembra 1915.

Prijave se lahko vrše pri vseh poštinih uradih, davkarjih, bankah in hranilnicah in se dajejo istotam tudi vsa natančnejša pojasnila.

Avstro-ogrška banka in blagajnica za vojna posojila dajeta v svrhu nabave vojnega posojila pod jako ugodnimi pogoji posojila na vrednostne

papirje, blagajnica za vojna posojila pa pomiritega tudi proti zastavi hipotekarnih terjatek tako da se morejo tudi hipotekarni upniki, nas ne razpolagajo čez gotovino, brez nadaljnjega udeležiti te akcije.

Vsakomur je torej dana možnost, da praznično piše, tedaj

naj vsakdo podpiše drugo vojno posojilo!

Ono naj ostane znamenje, ki pričča doktor na okoli, da je zmagovito orožje naše ljudske vojske podprto in nepremagljivo vzdrževano. It vsled naše gospodarske pripravljenosti na dom R

Podpišite vsi drugo vojno posojilo,

da vidijo naši sovražniki, da se strinjajo natkij sijajne zmage z močjo vsega ljudstva, in šil sramotno uniči njihov hudobni naklep, da nadn armade zastoj zmagujejo, ker jih ne morem vzdrževati močne.

In kdor še premišlja in pomišlja, naj misli na naše sinove in očete v vojski.

Obotavljati bi se bil greh na onih, ki vid niso obotavljali s krvo in življenjem v snežni močvirju in strelskih okopih odvracati od dan mačije neizmerni naval sovražne premoči.

Odlašati bi bilo sramotno in ob enem nea pametno, kajti nam ni treba žrtvovati krvi anih pak le danar, ki ga dobimo nazaj z odlični obrestmi. In nespametno bi bilo na tem dv 80 miti, danes je država najvšežnejši dolžnik naš najboljši plačnik. Da tudi taka ostane, zato sli bijo naše izvrstne narodne vojske, ki v trdaer boju z nevpogljivo junaško voljo mogočno k rakajo naprej, naprej po poti do končne sijajne zmage, ki nam zagotovi mirno bodočnost le: prospešni razvitek.

Torej naj podpiše vsak drugo vojno posojilo!

Naši otroci in očete naj niso zaman trp in se borili, se bali in krvaveli. Že se nam svegle lika v bleščočih se obrisih vesela prihodnost por

Nova, veličastna, krepka Avstrija se nalije porodi, „če se v slogi združimo!“

C. kr. namestnik: Clary I. r. te

Razno.

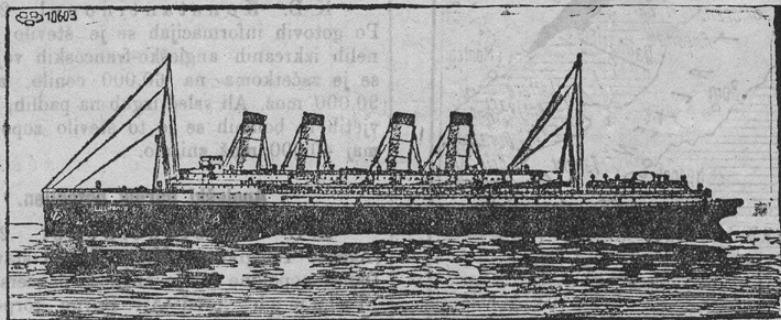
Čenjeni naročniki naj oprostijo, ako priel list zdaj pozneje. Naša krivda to ni. Vsled vna ne je železniški in poštini promet tako omejebo in predrugačen, da prihajajo vsi listi zakasnjob no. Kar je v naših močeh, se boče gotovo sglj rilo, da dobijo cenjeni odjemalci „Stajerca“ prop vočasno.

Vstavljeni brzjavni promet. Uradno se razni glaša: Dne 23. maja se je poštini in brz si javni promet z Italijo, nadalje zasebi n brzjavni promet od, na ali v Hrvatski Slavoniji, Koroški, Kranjski, Štajerski (južno linije Radgona-Koralpe), Tirol (južavi Brennerja), Bosni, Hercegovini in Dalmaciji otoki v stavilo.

Prepoved izvoza svinj iz Štajerske na Hrvaški r Kralj hrvaška slav. dalm. deželna vlada v Zagreb a je glasom razglašala z dne 13. aprila 1915, št. II K 14/16/1915, ker je tamkaj svinjska kuga, prep l vedala dovažanje svinj iz obmejnega okraja Ptute kakor tudi radi svinjske rudečice dovoz svinj že obmejnega okraja Celje. Istotako je prepoveda i uvoz vsakokrat vpoštenih živalskih vrst iz okve ženih občin in njih sosednih občin. Uvoz svežešb mesa je le tedaj dovoljen, ako je pošiljatvašt priložen certifikat, ki dokazuje, da je dotičn žival pregledal po predpisih oblastveni živin zdravnik in jih spoznal žive in mrtve za zdravn. To se razglašala s pripombo, da stem izgubi svojij veljavo tuur. razglas z dne 25. januarja 1915 št. 12/146/1.

Peta vojska z Italijo od leta 1848. Ako ska šteje vojne pod feldmaršalom Radetzky v letino 1848 in 1849, katere je pretrgalo dalje kot dk posebni vojni, potem je pričela zdaj peta vojna na d monarhije proti Italiji. Štirikrat smo se borili proo Italiji pod sedanjim našim cesarjem: 1849 -

„Lusitanija.“

Der Riesendampfer „Lusitanija“

Naša slika kaže velikanski parnik „Lusitanija“, katerega je podmorski čoln pred kratkim potopil. Kakor znano, bil je „Lusitanija“ eden največjih parnikov na svetu (31.500 ton.)

Mati zemlja

vedno zopet popravi, kar je zakrivila. Kolikokrat si pridobi kmet, delavec, sprehajatelj zunaj na mrzli, mokri zemlji revmatične bolečine, nahod, kašelj ali kaj podobnega. Ali skrbna zem-

lja pusti zdravilne rastline zrasti in iz teh je Fellerjev rastlinski esenčni fluid z zn. „Elzafluid“ narejen, ki nam bolečine takoj zopet prežene. Mnogo zdravnikov rabijo in priporočajo to sredstvo in vsakdo je naj bi imel v hiši. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E.

V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatska) Tudi Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-krogeljeb z zn. „Elza-krogeljice“, 6 škatlic za 4 krostr 40 vin. franko, zamoremo svojim čitateljem kako mило vplivajoče, neškodljivo odvajalno sredstvo m lastne izkušnje najboljše priporočati. peos - vir

oleg premirje po vojni 1848 je dne 9. avgusta Rater, detzky dovolil; odpovedalo pa se je, 4 mesece i, ki po nastopu vlade našega sedanjega cesarja, od nega sardinskega kralja Karla Alberta. Potem so bile vojne še proti Italiji leta 1859, 1866 in sedaj, pod V zadnjih 67 letih imela je torej naša država 5 vojen z Italijo, to pa pod cesarjem Ferdinandom in cesarjem Franc Jožefom. Italijani so imeli med tem časom tri kralje: Karla Alberta, kralja Viktorja Emanuela II. in Viktorja Emanuela III. Posebno nam pač ni treba povdarjati, da so vanobili Italijani vedno tepeni.

Resnica in neutraliteta v odstotkih. „Tägliche Rundschau“ piše, da je neki newyorsk list dal dvema „strokovnjakoma oceniti v odnosaštostkih resnico in neutraliteto glede vojnih pon seročil raznih strank. Najprvo resnica: Nemška našenradna poročila 100%; poročevalec v Stockholmemu 75%; poročevalec v Rotterdamu 50%; poročilo francoskega generalnega štaba 45%; ponisliročilo ruskega generalnega štaba 20%; posebni kabel „Matina“ 10%; poročilo „Matina“ 8%; i seopdivdec v Belgiji 5%; iz Niša se poroča 4%; egu, iz neke občine na fronti 3%; žena nekega amedonkanskega trgovca s čevlji 2%; francoski agent iz Sirije 1%; Havasova poročila 1/2%; Reutenesjeva poročila 0%. — Kar se tiče neutralitete amvojnih poročil, ceni strokovnjak: Švico na 100%; umiSredsko na 95%; Bolgarsko na 90%; Grško dvo-na 80%; Norveško na 70%; Špansko na 70%; k indansko na 51%; Čilsko na 50%; Italijo na skr49%; Romunsko na 48%; Holandsko na 1%; demAmeriko na 0%; Belgijo na — 100%.

Število vojnih napovedi. Nemčiji in Avstrojnojneogrski so doslej sledeče države vojno napoveiniale: 1. Rusija, 2. Francoska, 3. Anglija, 4. Japonska, 5. Belgija, 6. Srbija, 7. Črnagora. Kot osma pride zdaj Italija. Število prebivalstva kažejo sledeči podatki: Rusija ima 170 milijonpelinec prebivalcev, Francoska (s kolonijami) 85, vetAngleška (istotako s kolonijami) 420 milijonov. Japonska okroglo 72 milijonov, Belgija 7 in pol amilijonov, Srbija 4 milijone, Črnagora pol miliona, Italija (brez kolonij) 35 milijonov. Nasproti tem ima Avstro Ogrska 53, Nemčija okoli 70 milijonov prebivalcev.

Ljubilej poštnih znamk. Pred 75. leti so uvedli prve poštne znamke, in sicer v Angliji. Dne 6. maja 1840 so pričeli v Angliji prilepljavojiti na pisma prve barvaste koščke papirja z ozpjenračbo višine poštne, brez katerih si sedaj nje-splah ne moremo več predstavljati dopisovanja. sto-Angliji je kmalu sledila Švica, potem pa vse pravevropske države in države ostalih delov sveta. In tako imamo danes, po 75. letih, okoli 40.000 raz-raznih vrst znamk. Nihče ni dovolj bogat, da z oboi si mogel nabaviti popolno zbirko znamk, ker oniso nekatere zelo drage.

Naše dežele pod vojaško oblastjo. Uradnaški, Wiener Zeitung“ prinaša cesarsko odredbo, ki žnopravi: Najvišjemu poveljniku onih za vojne opeirzacije zoper Italijo določenih delov orožene moči se daje dovoljenje, da izdaja odredbe naško, Tirolskem, v Vorarlbergu, Solnoebuzraškem, na Štajerskem, Koroškem III, n Kranjskem, v Gorici in Gradiški, pov Istriji ter v Trstu v varstvo vojaških tuj, interesov v področju politične uprave političnim j izdeželnim šefom pristojnega uradnega delokroga, danda izdaja nadalje ukaze in jih pusti tudi proti ku-zavezancem izsiliti. — Po domačem povedano: egav slučaju potrebe prevzelo bode vojaško povelj-amništvo vso javno silo ter izdajalo vse odredbe, čneki jih je imela doslej politična oblast.

Nepošteno postopanje pri prodajah kmeč-vekih posestev. Namestništvo je zvedelo, da se iz-vojvršijo v mnogih primerih prodaje kmečkih posestev 15, s pomočjo takozvanih „kupcev s pooblastilom“ na ta način, da kupi kupec s pooblastilom od last-šenika posestvo, kakor leži in stoji, za gotovo tihceno pod pogojem, da sklene zemljiški posest- dvenik kupčijo sodniško oziroma zemljiško knjižno ašez dotičnim zemljiško posest. Ti kupci s poobla- totistilom so si sicer kupca pridobili gospodarst-vo, pa se odtegnejo vsled omenjenega kupnega — pogoja plačilu kupnih pristojbin, ki na ta na- (o)čin obremenijo le zemljiškega posestnika in tretjo iceosebo, kateri je kupec s pooblastilom prodal onelastnino. Razventega pa je s takim postopanjem kot oškodovan erar, ker kupec s pooblastilom med iztem časom v večini primerov proda pod roko — živino, premičnino, les oziroma gozdove itd. proč

in tako učini, da se računajo posestva, ki so imela prvotno veliko vrednost, pri plačilu pristojbin za mnogo manj vredna. Ker pa vsled te manipulacije ni oškodovana le država in vsled razkosanja posestev celokupnost, temveč večinoma in sicer občutno tudi posamezni zemljiški posestniki vsled tega, ker kupci s pooblastilom, kakor že omenjeno, med tem časom prodajo živino, premičnino, les oziroma gozdove in druge pri izvrševanju kmečkega obrata neobhodno potrebne potrebščine in jih tako odtegnejo posestvu, ne da bi imel pri tem zemljiški posestnik kak dobiček, ter se na ta način lahko zgodil, da zabrede mnogo posestev v dolgove, se izda nalog, obračati vso pozornost takemu postopanju in varovati zemljiške posestnike pred takim oškodovanjem s poukom in jim priporočati, naj se obrnejo do „Poizvedovalnega mesta za kmečke prodaje posestev pri c. kr. namestništvu v Gradcu“. (Auskunftsstelle für bäuerliche Gutsverkäufe bei der k. k. steiermärkischen Statthalterei in Graz.)

Zgubil se je v soboto zvečer pri preselitvi na cesti Ptuj Sv. Urban nov ženski klobuk, bele barve. Kdor ga je našel, je uljudno prošnja, ga proti darilu oddati pri gosp. Elviri Irgl, Sv. Urban pri Ptuj, ali pa v uradništvu lista.

Železniška nesreča na Angleškem. V Carlisle na Angleškem se je zgodila velika železniška nesreča, sploh ena največjih, kar jih je bilo kedaj v tej deželi. Reuterjev urad poroča v tej nezgodi. Železniška nesreča v Carlisle bila je ena največjih, kar se jih je kedaj v Veliki Britaniji pripetilo. Delalo se je ravno na tem, da se spravi neki lokalni vlak s 490 oficirji in moštvom. Oba vlaka sta trčila skupaj. Vojaški vlak bil je skupaj stisjen. Potem se je zaletel še ekspresni vlak Glasgow London v ponesrečeni vlak, iz katerega so takoj plamena švignila. Nesreča se je zgodila ob 7. uri zjutraj. Vršili so se grozoviti prizori. Nesreča se je še s tem povečala, da so med vojaki, ki so v plamenih poginili, eksplodirale patrone. Ko se je ogenj razširil, nastala je nevarnost, da zlete v zadnjem delu vlaka shranjene municijske kište v zrak. Doslej se je spravilo 73 mrtličev.

Darilo. Gospod Andrej Drogenig, proviantni mojster v c. kr. prostovoljnem regimentu strelcev št. IV (Rogatec) izročil je „Rdečemu križu“ 1000 kron v avstrijskem vojnem posojilu od novembra 1914.

Štajerski deželni poslanec Karl pl. vitez Zahony oglasil se je ob priliki vojne napovedi Italije prostovoljno k vojni službi in je že na fronto odpotoval.

Srebrna poroka v cesarski hiši. Dne 31. julija t. l. bode 25 let, odkar sta bila v Ischlu nadvojvodinja Marija Valerija in nadvojvoda Franc. Salvator poročena.

Ranjen je bil na severnem bojišču celjski trgovec gospod Robert Zangger, ki se je v bojih kot poveljnik oddelka strojnih pušk ope-

tovano odlikoval. Težko ranjenega prepeljali so v Celje.

Nevihta in povodenj. V zadnji številki smo poročali o velikih nevihtah v ptujskem okraju. Dne 20. t. m. pa se je nad Ptujem in okolico odtrgal oblak. Divjala je nevihta, kakor jo že dolgo ni bilo. Drugače tako majhni in ponižni potok Grajena narastel je hipoma v divjo reko in je s svojimi valovi vse preplovil. Najstarejši ljudje se ne vedo spominjati, da bi bila Grajena kedaj preje tako velika. Voda se je vtila v mesto čez Schillerplatz, nadalje po Färbergasse do novega rotovža. Na nekaterih krajih je bila do 1 meter visoka. Vtila se je v kleti in v posamezna globokeje ležeča stanovanja. Nekateri prebivalci so komaj življenje rešili. Prišel je oddelek pionirskega bataljona, ki je v pridnem delu mnogo koristnega storil. Mnogo škode je voda pri „Villa Karl“ na prostoru stavbenega mojstra g. Wressnig storila. Pa tudi zunaj mesta je napravila Grajena neizmerno škodo. V nekem gospodarskem posloplju zadušila je voda čez 100 kokoši. Vrtove in travnike je pokvarila in razdrila. Bog nas obvari nadaljnih takih nesreč.

Samomor. Na pokopališču Sv. Rupreta v Celovcu ustrelil se je iz Italije došli mlinski direktor Matija Krenger. Bržkone se je nesrečežu um omračil.

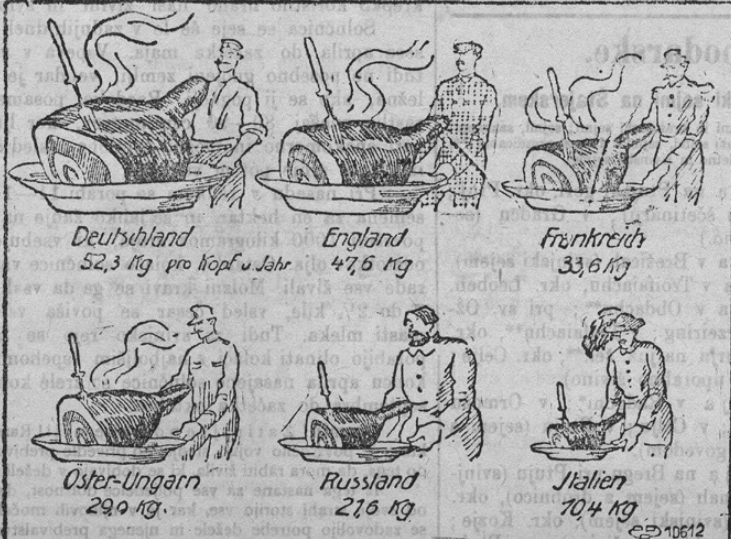
Strela udarila je v hišo posestnika Weib v Spodnjem Ljublju. Hiša kakor tudi gospodarso posloplje sta zgorela.

Ptujski sejmi. Na konjski in živinski sejem dne 18. maja 1915 prignalo se je 92 konjev in 720 kosov govede. Na zadnji svinjski sejem se je prignalo 914 svinj. Prihodnji konjski in goveji sejem v Ptuj se vzši 1. junija.

Pred sodnikom. Nemški pisatelj štajerski, Peter Rosegger, objavlja iz svojega dnevnika pod naslovom: „Poslanci Večnega“ naslednje stavke: To noč sem videl naslednjo sliko: Večni je sedel na sodnem stolu ter je pozval pred se velike može človeštva. — Mozesu je rekel sodnik: „Kaj si ti dal svojemu ljudstvu?“ „Postavo!“ — „Kaj je napravilo ljudstvo iz nje?“ „Greh.“ — Potem vpraša sodnik Karla Velikega: „Kaj si ti dal svojemu ljudstvu?“ „Oltar.“ „Kaj je ljudstvo napravilo iz njega?“ „Grmadod.“ — Potem je vprašal Napoleona: „Kaj si ti dal svojemu ljudstvu?“ „Slavo.“ „Kaj je ljudstvo napravilo iz nje?“ „Sramoto.“ Tako jih je vprašal sodnik mnogo in vsak se je pritoževal, da je ljudstvo onecastilo njegov dar. — Slednjič vpraša Večni tudi svojega Edinorojenca: „Moj ljubi Sin, kaj si pa ti prinesel ljudem?“ „Mir.“ „Kaj so ljudje storili z njim?“ Kristus ni odgovoril. S svojimi prebodenimi rokami si je zakril lice — in se zjokal.

Italijanska vojska. Iz knjige „Heere und Flotten aller Staaten 1914—1915“ posnemamo sledeče podatke. Italija ima 37 milijonov prebivalcev. Vojaška dolžnost začena z 20 letom in traja 19 let. Letni kontingent znaša 130.000

Poraba mesa v posameznih deželah.

Fleischverbrauch in den verschiedenen Ländern.

Pri našemu sliko, ki kaže na drastični način razmerje porabe mesa v posameznih državah. Iz tega je razvidno, da pojedó Nemci največ mesa (več kot 52 kg na glavo in leto). Na zadnjem mestu stoji Italija (10 kg na glavo in leto)

mož. V mirnih časih je armada razdeljena na štiri glavna poveljstva, katero vsako šteje po tri kore. Poleg teh 12 armadnih korov s 25 divizijami ima Italija 3 divizije konjenikov. Vsega skupaj ima 108 pešpolkov, 8 polkov alpinov, 29 kavalerijskih polkov, 36 topničarskih polkov s 190 baterijami po 6 topov, 10 pijcnirskih polkov, 1 polk jezdne artiljerije, 12 polkov težke artiljerije po 8 baterij, 6 ženijskih polkov (brzojavni, pontonski, železniški itd.), 12 trenskih in 12 sanitetnih polkov, 12 legij karabinierjev in 2 legiji letalcev. Vsak pešpolk ima oddelek strojnih pušk. Ustancovitev 13. kora je bila pred nekaj časom odrejena. V dobi miru šteje stalna armada 250 000 mož, v vojni 1 milijon 200 000 mož aktivne armade in 2 200 000 mož črne vojske. Vodno brodogojstvo šteje 12 linijskih ladij, med katerimi so 4 dreadnoughti, 10 oklopnih križark, 11 drugih križark, 2 strelski ladij, 33 torpedolovcev, 69 torpedovk za široko morje, 17 navadnih torpedovk, 20 podmorskih čolnov in 5 pomožnih križark.

Kaj potrebuje dreadnought. Lectures pour Tout" piše: Dreadnought vrste „Danton“ požge vsako uro 2000 kg premoga, če vozi z brzino 11 vozlov, 19 000 kg če vozi z 20 vozli; v 115 urah izprazni svoje zalogo. Angleški in nemški dreadnoughti so oboroženi z 10 do 12 305 mm topovi; vsak top izstrelil lahko 150 strelcev. Strelivo enega topa stane 450 tisoč frankov. Če bi vsak top ustrelil vsako minuto, bi porabili strelivo v dveh urah in pol. V bojnih časih vozi angleški dreadnought z 900 mož močno posadko 30 ton svežega mesa, 60 ton krompirja, 6 zabojev namizne soli, 300 funtov fižola, 72 zabojev biskvitov, 225 funtov makaronov, 750 funtov sode, 124 steklenic popra, 76 zabojev graha, 300 funtov klobas, 500 sodov svinjske masti, 65 malih sodov margarina, 180 komadov slanin, 150 zabojev čokolade, 8 zabojev jabolk, 8 zabojev slaničkov, 288 steklenic omake, 76 zabojev ananas, 148 zabojev hrušk, 288 zabojev breskev, 500 funtov korint, 300 funtov banan, 300 funtov tapioke, 300 funtov češpelj, 8 zabojev ledvic, 8 zabojev jezikov, 6 zabojev sardin, 30 hlebov sira, 36 kubanih gnjati, 720 svežih jajc, 500 kg čebule, 1000 zabojev svalčic.

Roparji umor. Doslej neznan roparji vlomili so 21. t. m. ponoči v hišo bogate posestnice Primožič v Zgornji Loki pri Litiji. Posesnica leži že 7 let bolana v postelji. Roparji so jo ubili. Tudi njeno hčerko so na tla pobili; ali ta je prišla zopet k zavesti in so jo smrtonovarno ranjeno v ljubljansko bolnišnico prepeljali. Roparji pokradli so ves denar, hranilnične knjižice, vrednostne predmete itd. Orožniki jih zasledujejo.

Zastrupljenje vsled plina. V jutru dne 21. t. m. mašli so v Ptuj 20-letno kuharico Marijo Skloba v njeni spalnici poleg kuhinje kot mrliča. Nesrečnica je pustila petelina za plin odprtega in je tako svojo smrt našla.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejni brez zvezdice so letni in kramaraki sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 28. maja na Ptujski gori, okr. Ptuj; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 29. maja v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 30. maja v Trofaiachu, okr. Leoben.

Dne 31. maja v Obdachu**; pri sv. Ožbaldu**, okraj Oberzeiring; v Trofaiachu**, okr. Leoben; pri Sv. Jurju na juž. žel.**; okr. Celje; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Dne 1. junija v Radgoni*; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Celju; v Ptuj (sejem s konji, žrebetom in govedom).

Dne 2. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Imenu (svinjski sejem), okr. Kozje; v Gradcu (sejem s klavno živino); v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 4. junija v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 5. junija v Brežicah (svinjski sejem); v Krenhofu*, okraj Voitsberg.

Dne 6. junija v Wundschuh, okr. Graška okolica.

Dne 7. junija v Ormožu*; na Ptujski gori, okr. Ptuj; pri Novi cerkvi**, okr. Celje; pri Mariji Tinski**, okraj Šmarje pri Jelšah; na Bregu pri Ptuj**.

Dne 8. junija v Wundschuh**, okraj Graška okolica; v Weizu**; pri Sv. Marjeti na Dravskem polju*, okr. Maribor; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Rogatcu**; v Gleichenbergu** okr. Feldbach; v Strassu**; okraj Lipnica; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Vzreja žrebet. C. kr. namestništvo nam je naznanilo sledeče:

Glasm ukaza c. kr. poljedelskega ministertva z dne 29. marca 1915, št. 1167, se je zaukazalo državnih žrebetarni v Gradcu, naj pouči vodje žrebetarskih postaj, da se tekom letošnje dobe plemenitve tudi smejo plemeniti tudi kobile, ki so v normalnih časih izključene od plemenitve zaradi svojega eksterierja in drugih napak.

Ob enem se je znižala za čisto letošnje dobo pristojbina za plemenitev po mrzlokrvnih državnih žrebetih; ki so nastavljeni v raznih postajah, na 2 K.

Lastniki kobil se naj opozorijo na te olajšave in pozovejo, da se jih poslužijo v svojo korist in v interesu splošnosti v občé.

Solnčnica kot oljnata rastlina. Solnčnica je splošno priljubljena v vsakem domačem vrtu zaradi krasne ravne rasti, zaradi svojih lepih, bujnih listov, zaradi velikih svetlih cvetov, kot rastlina krasotica. Njena zrela zrnja otroci v jeseni radi zobljejo, po zimi pa služijo kot hrana kokošim in koristnim pticam, ki ostanejo tukej. Poprej je naš kmet ponosno solnčnico čestokrat sadil v veliki množini, da bi nam pripravil iz zrelega zrnja okusno olje.

Ko je se pa razširila svetovna trgovina, se je začel nasad solnčnice kot oljnate rastline vedno bolj umikati, ker se je moglo potrebno olje v zadostni meri in vredno dovažati iz drugih dežel. Iz Rusije in Britanske Indije se so dosedaj dovažala v veliki množini zrna, iz njih napravljeno olje in kot kolači solnčnice znani ostanki pripravljana olja. To je seveda sedaj postalo drugače. Mi ne dobimo niti olja, niti ostankov in smo kakor glede mnogih poljedelskih pridelkov, vezani na sami sebe.

Ker ne zahteva solnčnica, kar se tiče zemlje in obdelovanja nikakih visokih zahtev, bi bilo mnogokrat celo pri malem številu razpoložnih delavskih moči mogoče, ob mejah vrtov, na dvorišču, ob robih polja in na drugih primernih krajih, ki se ne morejo orati s plugom, nekoliko več te rastline nasaditi.

Mi lahko v jeseni iz nje pripravljamo prav okusno olje in ostanke, oljnati kolač dajemo kot krepko koristno hrano naši živini in svinjam.

Solnčnica se seje še le v zadnjih dneh meseca aprila do začetka maja. Vsepa v vsaki, tudi ne posebno gnojni zemlji, vendar je hvaležna, ako se ji pognoji. Razdalja posameznih rastlin znašaj 80—90 centimetrov, ker ljubijo listi enakomerno in močno svetlobo, vsled česar ima tudi zrnje potem več olja.

Pri nasadu v velikem se porabi 11—14 kil semen za en hektar, in se lahko žanje na taki površini 1000 kilogramov zrnja, ki vsebuje 40 odstotkov olja. Ostanke, kolače solnčnice uživajo rade vse živali. Molzni kravi se ga da vsak dan 2 do 2½ kile, vsled česar se poviša vsebina masti mleka. Tudi za svinjsko rejo se lahko porabi oljnati kolač z najboljšim vspehom. Pri koncu aprila nasajene solnčnice so zrele koncem septembra do začetka oktobra.

Opomin! Zati rajte poljske miši! Razmere, ktere je povzročilo vojno stanje, so privedle prebivalstvo do tega, da mora rabiti živila, ki se dobivajo v deželi sami. Iz tega nastane za vse poljedelce dolžnost, da tudi od svoje strani storijo vse, kar je v njihovih močeh, da se zadovoljijo potrebe dežele in njenega prebivalstva.

Dobre cene, ktere imajo sedaj živila, bi naj nadalje vspodbujale, da bi se z vsemi močmi skrbelo za to, da

bi bili doneski žetve med vojnim časom kolikor možno veliki.

Tekom leta 1914 se je večkrat marsikaj opazoval kar opravičuje strah, da bodo v letu 1915 pritisnili in zatoraj je dolžnost vsakega poljedelca in vseh poljedelskih korporacij, da to nevarnost kolikor mogoče vrnejo in z vsemi razpoložnimi sredstvi zmanjšajo.

Kakršnakoli sredstva se bodo uporabljala za končavanje poljskih mišij, nikoli se ne sme pozabiti to, da je mogoče izdaten uspeh doseči samo s skupnim smotrenim postopanjem kmečkoga prebivalstva, in zlasti se naj vsak posameznik voljno in svesti si svoje dolžnosti pridruži skupnim akcijam, ki se sklenejo in odredijo vrhu pokončavanja poljskih mišij.

C. k. postaja za varstvo rastlin je vsikdar davljolje pripravljena s svetom pomagati poljedelstva, in za sprašanih ter dajati primernih sredstev in pripomočkov za zatiranje teh škodljivcev.

Posebno se že opozarja na to, da se naj povsod tamkaj, kjer se je že jeseni 1914 opazovalo mnogo velike storitve takoj po nastopu južnega vremena vse potrebe kadar pridejo miši iz svojih skrivališč, da se zatrejo, je upanje na uspeh v zgodnji spomladi posebno velike in ker more s tem akcija v tem letnem času mnogo sprevati, da se doseže nameravani smoter, da se poljsko čajo poljske miši.

C. k. poljedelska bakterijologična in za rastlinstvo varstvena postaja na Dunaju, II., Trunnerstraße 1.

Uravnava prodaje krme. (Poročilo c. k. nameštva.) Na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. 96, se zaukazuje:

1. Nakup krme pri pridelovalcih in v svrhu nabiranja in v namen nadaljne prodaje po osebah, ki nimajo nabiralni nakup posebne izkaznice politične oblasti, do nadalje prepovedan.

2. Pridelovalcem je prepovedano, oddajati krmo kupcem, ki nimajo prej navedene izkaznice.

3. Ta prepoved se ne nanaša na nakup krme dotičnem kraju poznanih oseb v svrhu pokritja krmi, ki so potrebna za živino v domačem kraju bivajočega prebivalstva ali prebivalstva v sosednih občinah.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo z globami od 2 do 200 K oziroma z zapornim 6 ur do 14 dni, kar se pač ta ali ona kazni okolščinam bolj primerna uspešneja.

Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

Uravnava kupčije z jajci. Na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, se c. k. namestništvo zaukazalo tako-le:

1. Nakup jajec pri producentih in v svrhu nabiranja za nadaljno prodajo po osebah, ki imajo od politične oblasti posebne izkaznice za take nabiralne nakupe, do nadalje prepovedan.

2. Producentom je prepovedano, oddajati jajca kupovalcem, kateri nimajo izkaznice.

3. Ta ukaz se ne nanaša na nakup jajc po krajnoznanih osebah v svrhu pokritja potrebe v dotičnem kraju bivajočega prebivalstva in prebivalstva v sosednih občinah.

4. Tujim, ne legitimovanim osebam se jajca sploh ne smejo oddajati.

5. Prestopki tega ukaza se kaznujejo z redovno kaznjivo od 2 do 200 kron ali s šesturnim do 14 dnevno zapornim, kakor je pač ta ali ona kazni razmeram bolj mernejša ali uspešnejša.

Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Turki angleški parnik potopili.

Konstadinopol, 27. maja. Angleški vojni parnik „Majestic“ bil je pri Sedilbah potopljen.

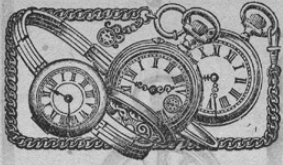
Proti Rusom.

Dunaj, 27. maja. V prostoru pri Przemyslu napreduje zvezanici vzhodno Radymno 6 kor zavzel je Nienowice, vjel 2000 Rusov zaplenil 6 kanonov. Južno-vzhodno vsilili so zvezanci v sovražno glavno postojanko in so vrgli Ruse nazaj. Vjeli so 2800 Rusov, zaplenili 11 strojnih pušk. Zvezano vojaštvo generala Linsinga je južno-vzhodno Drohobycz za sovražni fronto predrlo in Ruse k nazadovanju prisililo.

Proti Italijanom.

Na Tirolskem pričel je sovražnik posameznih točkah južno vzhodno Trienta obmejne utrdbe s težko artiljerijo obstreljevati. Pri Caprile bili ste dve italijanski

Za birmo!

Prave srebrne remon-
toar ure . . . K 8 —
Prave srebrne dvojni
mantelj . . . K 10 —
Prave srebrne anker,
plošče . . . K 12 —
Prave srebrne pancr-
veržice . . . K 3 —
Prave srebrne dvojne
veržice . . . K 5 —
Prave zlate remon-
toar ure . . . K 20 —
Prave zlate dvojni mantelj . . . K 30 —
Prave zlate pancr-
veržice . . . K 20 —
Prave zlate dvojne veržice . . . K 10 —
Pravi zlati prstani . . . K 6 —

3 leta pisane garancije.

Pošiljatev po povzetju.

Max Böhnel

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27—51.
Originalni fabrični cenik zastoj. 143

Kose!

Kdor boče imeti

Kose!

167

KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se z enkratnim
klepanjem kosi z lahkoto vsake vrste travo celi
dan, naj se obrne na trdiko

J. KRAŠOVIC V ŽALCŮ,

katera je prevzela že lansko leto edino za-
stopstvo svetovno znanih kos znamka „Polje-
delsko orodje“ in jih tudi več tisoč razpečala.
Pri naročilu 10 kom. se doda 1 kom. brezplačno.

Za dobro kakovost kos se jamči!

Cenik na zahtevo brezplačno!

Kose!

Kose!

Vinogradniki!

Priskrbite si pravočasno vspešno sredstvo
zoper Peronospero! Bakrena galica (Kupfer-
triol) se valed vojske tudi za visoko plačilo sko-
raj ne more dobiti.

Kot popolno in najboljše preizkušeno na-
domestilo priporočati se zamore le 156

Perocid.

Perocid pošilja po najnižji ceni trdka:

D. Rakusch v Celju.

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Zlata verižica na obroke!

60 gramov težka K 140— na mesec K 4—, Pr-
vorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14—.
Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni ure in veri-
žice kupiti, naj piše takoj 24

R. Lechner, Goldwarenhau, Lundenburg 661.

Strežnik

samski, ne čez 40 let star, nemščine in slo-
venščine zmožen, sprejme se v hiralnici Vojnik
pri Celju do 1. junija t. l. Mesečna plača K 20 —
in vse prosto. 238

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, iz-
datna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11—
franko po povzetju. 1/2 klg. veleprina najfinejši
čaj K 2 20 oddaja A. Sapira, 490, eksport kave
in čaja Galanta. 756

Zahtevajte

zastoj in franko moj glavni cenik z 4000 podobami ur, zla-
tega in srebrnega blaga, godbenih instrumentov,
usnjatega in jeklenege blaga, predmetov za do-
mačijo in toaleta, orožja itd.

Prva fabrika ur HANNIS KONRAD
c. in kr. dvorni liferant, BRÜX št. 731 (Č.ško).

Nikel-Roskopf-ure K 3 90, 4 20, 5—, Srebrne ure K 8 40, ni-
kel-budilnica K 2 90; budilnica z dvema zvoncoma K 4—.
Rezpošiljatev proti povzetju. Brez rizika! Izmenjava dovoljena
ali denar nazaj. 59

Pinegavska mlada živina

bikeci in telice

ter

plemenski merjasci

oddajo se subvencijskim potom posestnikom sod-
nijskega okraja Ptuj. Naznanila je vpslati na
okrajni odbor v Ptuj.

222

Načelnik: JOS. ORNIG.

Krapinske

-toplice
(na Hrvatskem)
Pojasnila in
prospekt se
dobe zastoj
od ravnateljstva.

ozdravijo

protin,
revmatizen
in skrnino

Otvorjene od 20. aprila naprej.

Mestna hranilnica v Ptujju sprejema

do preklica vsako nedeljo in
vsak praznik od 9. do 11. ure
dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

Proti nalezljivosti

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljive bolezni,
škerlatica, špički, osepnice, kolera, legar v večji meri pojavi.
Zato

se naj rabi

povsodi, kjer se take bolezni pokažejo, dobro razokuzevalno
stvo, ki bi naj bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkusih
sedanjosti najboljše razokuzevalno sredstvo v zavodu prof. Dr.
Liebreich, Proskauer, Divesta, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertik i

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki
karni in drožeriji v izvornih steklenicah (zeleno steklo) za 90 vin.
Uspeh Lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsa
zdravnika rabi za razokuzevanje v bolniški postelji, za umi-
ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysiform-milo

je fino, nalabno milo za toaleta, ki vsebuje 1 odstotek Lyso-
form ter antiseptično učinkuje. To milo se lahko rabi tudi pri
čutljivejši koži kakor tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi
meko in prežno ter nareja jako aromatičen duh. Zadoštuje
poskus in Vi bodebe vedno rabili le to izvrstno milo, ki je le
videno drago, v prabi pa je jako ekonomično, ker en ko-
dolgo časa zadoštuje. Komad stane 1 krono 20 vinarjev.

„Pfefferminz-Lysiform“

je dobro učinkujoča, antiseptična ustna voda, ki slab duh iz-
takoj in gotovo prežene, zobe obeli in ohrani. Rabi se lahko
pri nahodu v grlu, pri kašlju, pri kataru, za grgranje po za-
nižkih predpisih. Na čašo vode zadoštuje samo par kapljic. Iz
steklenica stane samo 1 krono in 60 vinarjev ter se dobi v
lekarni in drožeriji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdrav-
razokuzevanje“ (Gesundheit und Desinfektion) pošlje na zaht-
zastoj in poštnine presto: Chemiker Hubmann, Referent
Lysiformwerke, Wien XX, Petraschgasse 4-

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepanje krvi po
slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2
— Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1 20 K proti kaš-
težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 —
— Čaj proti gihtu à 80 vin. — Balzam za giht, t
in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani boleč-
— Bleiburški živinski prašek à 1 20 K. Prašek po-
odvajanju krvi v živalski vodi à K 1 60 — Izvorni su-
za podgane, miši, ščurke à K 1—, Rezpošiljatev
L. Herbst, apotk. Bleiburg na Korčškem.